СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 12. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 16-го січня 1936. — VOL. XLIV. No. 12. Jersey City, N. J., Thursday, January 16, 1936. THREE CENTS

УРЯД ОСТЕРІГАЄ ПРОТИ БОНУСА

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет для фінансових справ відбував переслухання в справі проєкту виплати бонуса ветеранам великої війни. Між свідками зявився секретар скарбу Морґентав, котрий остерігав сенаторів, що край не може видержати великих видатків, полученних з виплатою бонуса ґотівкою. Він обчисляв кошти виплати бонуса на два міліярди долярів. Без того бонуса скарб буде примушений позичити в середині цього року 11 міліярдів 300 мільонів долярів.

Не зважаючи на цю осторогу, сенатський комітет заявився 15 голосами проти 2 за признання ветеранам бонуса.

ЧИ АМЕРИКА БУЛА НЕВТРАЛЬНА?

ВАШИНҐТОН. — На переслуханню перед сенатським комітетом для амуніції старалися сенатори Най і Кларк доказувати тайними документами з департаменту стейту, головно листами між президентом Вилсоном та його дорадником, полковником Гавзом, що американський уряд справді ніколи не був невтральним у великій війні, але від самого початку стояв по стороні Англії й аліянтів.

ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА.

ҐУДВИН (Аркензо). — Дво-моторовий літак підприємства „Американ Ерлайнс", що летів з Лос Анджелеса до Ню Йорку, розбивсь у вівторок коло 8-мої години вечором на болотах півтретя милі від цеї місцевости.

Підчас катастрофи згинули: пільот, його помічник, послугачка й 14 пасажирів.

ГАВПТМАН ЩЕ РАЗ ПРОБУВАВ УРАТУВАТИСЯ ВІД СМЕРТИ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Адвокати Бруна Гавптмана внесли до федерального окружного суду просьбу про здержання екзекуції Гавптмана на тій основі, що відкрито нові факти, причетні до справи. Суд відкинув просьбу.

Тепер одиноким ратунком для Гавптмана являється помилування губернатором Гофменом. Цей, як кажуть, ще далі вагається, чи скористати зі свого права помилування.

РОЗБИТТЯ КОРАБЛЯ.

ЛІМА (Перу, Південна Америка). — Чілійський корабель „Кавтін" наїхав серед густої мраки на підводну піскову лаву. Залозі вдалося перевезти всіх пасажирів, що їх було на кораблі 283, на беріг. Капітан і залога лишилися на кораблі, щоб ратувати ладунок товару. Одначе це їм ледви чи вдасться.

Корабель має 4,316 тон містоти. Мав він попри пасажирів великий ладунок цукру, худоби й овочів.

ПАСАЖИР ПРОПАВ З КОРАБЛЯ.

ПРОВІДЕНС (Ровд Айленд). — З пасажирського корабля „Конкорд", що приїхав у вівторок рано до цього порту з Ню Йорку, пропав десь по дорозі один пасажир, що був записався на лісті корабля як Роленд Патерсон Ґітлі.

Як корабель причалив до берега, корабельний послугач, що хотів зайти до каюти Ґітлія, застав двері замкнені. Ключ був у середині, а вікно було зачинене. У каюті були його пакунки пасажира, але по ньому ні сліду.

НЕ МОЖУТЬ ПОГОДИТИСЯ НА ПОПРАВКУ КОНСТИТУЦІЇ.

МАЯМІ (Флоріда). — Виконний комітет Американської Федерації Праці брав між іншими справами на своїх нарадах під увагу питання пропозиції поправки американської конституції. Йде за те, щоб найвищий суд не мав права касувати ухвалених конґресом законів.

Члени комітету годилися в тому, що такої поправки треба, але сумнівалися, чи в теперішню пору буде можливо таку поправку переперти. Ґрін був за те, щоб робітничі юнії всетаки пробували поставити справу до вирішення народові.

ПОСТУП ПЛЯНІВ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ.

НЮ ЙОРК. — Товариство „Реджіонел Плен Асосіейшен", що зорганізувалося спеціяльно для уладження світової вистави в Ню Йорку в 1939-тім році, вже виробило пляни нових водопроводів, доріг та фабрик до палення сміття, яких буде треба для цеї вистави.

ПРОЄКТУЮТЬ МУЗЕЙ МУЗИКИ.

НЮ ЙОРК. — Директори Метрополитального Музею Штуки й Нюйорської Публичної Бібліотеки думають злучити свої музичні збірки в одну цілість та створити окремий музей музики.

Вони звернулися вже до міста з просьбою визначити новому музеєві будинок.

МРІЮТЬ ПРО 10-ГОДИННУ ПОДОРОЖ ВІД ОКЕАНУ ДО ОКЕАНУ.

НЮАРК (Ню Джерзі). — Відомий фільмовий підприємець Говард Гюз перелетів своїм літаком з берега Тихого океану до летничого порту в цьому місті за 9 годин 27 хвилин. Він каже, що вже в недалекій будучности подорож від Тихого океану до Атлантику за півдесяти години буде звичайною річчю.

АМЕРИКА НЕ ХОЧЕ ВИДАВАТИ СВОЇХ ГОРОЖАН.

Федеральний окружний суд у Ню Йорку постановив відмовити просьбі французького уряду про видання Бертранда Дола Найдекера і його братів на суд за крадіж фондів французьких банків. Суд відмовився видати цих людей на тій основі, що вони американські горожани, а ніяка держава не видає своїх горожан іншій державі. Суд підчеркнув, що такої засади держиться й Франція.

БАНДА ФАЛЬШІВНИКІВ МОНЕТ.

В Румунії викрито банду фальшівників монет, що свою акцію вела на теренах Австрії, Чехословаччини й Угорщини.

ЖЕРТВА ПРОТИЖИДІВСЬКИХ ВИСТУПІВ.

У шпиталю в Лодзі помер 46-літній кравець Мордехай Міодецький, тяжко ранений підчас протижидівських демонстрацій.

„ПСИХОФОН".

Віденський лікар д-р Радван у лондонському університеті задемонстрував свій апарат для боротьби з безсонницею, „психофон". Цей грамофон при помочі спеціяльним способом награних плит навіває сон навіть у найбільш безнадійних випадках.

ДИВОГЛЯД ПРИРОДИ.

До одної з лондонських лічниць принесли під обсервацію пять-літнього хлопчика, який від дня уродження нічого не підріс. При своїх мініятурних розмірах і вазі він здоровий і говорить.

В БОРОТЬБІ З ТИТУЛОМАНІЄЮ.

Як подає преса, в Польщі має вийти окремий розпорядок у справі титулів. Перці уcього йде про охорону наукових титулів. Річ у тому, що трапляються часті випадки здобування титулу „доктора" шляхом кореспонденції. В Парижі і в Брюселі та інших французьких і бельгійських містах існують підприємства, називані „університетами", що продають за невелику суму дипльоми і титули. Кандидат є обовязаний написати працю, незалежно від ділянки зацікавлень, і переслати на руки підприємця — „ректора". „Докторський" диплом друкований на перґаміні, з печаткою і всякими прикрасами. Крім цього титулуються „меценасами" покупні дорадники і махери. Правна охорона титулів обійме теж журналістичний фах, ліквідуючи ріжних нібито „редакторів". Згідно з новим проєктом матимуть право користуватися титулом редактора тільки професійні журналісти. Проєктований розпорядок не обійме титулу „пресес" (тому, бо він нічого не говорить).

ЗІВ ДИЯМАНТ.

У копальнях диямантів у Йоганесбурґу один із робітників, щоб украсти дорогоцінний камінь, проглинув його. Гадав він, що камінь вийде з нього природним способом. Тимчасом камінь зачав його так тиснути, що бідолаха мусів піддатися операції. Камінь вернувся до власників копальні.

ДБАЮТЬ ЗА ГОРОЖАНСТВО.

„Нюйорський комітет натуралізації" відкрив у Ню Йорку 35 центрів для навчання тих, що хочуть стати горожанами Злучених Держав. Ці бюра збираються теж помагати тим, що не стали горожанами через ріжні законні перешкоди, та тим, що мають клопоти з добуттям роботи з браку горожанства.

У наступних бюрах можна розмовитися по українськи: Черч оф Ол Нейшенс, 9 Секонд Евеню (в понеділок від 2-гої до 10-тої години зполудня); Інтернешенел Інститут, 341 Іст 17-та вул. (у понеділок від 2-гої до 5-тої зполудня та в пятницю від 6-тої до 9-тої); Український Дім, 217 Іст 6-та вулиця (у вівторок, від 6-тої до 9-тої ввечір).

ЧИ ТАКИЙ ВІДПОВІДАЄ ЗА СВІЙ УЧИНОК?

В Білокриниці, пов. Підгайці, є 16-літній хлопчина, Сорока. Місцеві латинники кажуть, що він „завзенти гайдамака". Десь там підчас забави з польськими хлопцями на пасовиську він нібито одного з них примусив до того, щоби сказав, що земля, на якій живе, є українська. В цю справу вмішалася поліція і подала до суду. Невдовзі має відбутись розправа.

„ЛОНДОН У 1960 РОЦІ".

В Лондоні великим успіхом користується фільма, яка представляє Лондон у 1960 р. Отже тунель під Атлянтиком давно побудований. З Лондону до Ню Йорку можна дістатися автом за 10 годин. Буденною річчю є телевізія. Літаки-таксівки заступили звичайні автобуси. Все змінилося. Тільки в англійському парляменті нічого не змінилося: ні церемонія́л, ні звичаї. Бо Англія цінить традицію понад усе.

ПАЧКАРСЬКА АФЕРА.

Гранична сторожа в Заболотові довідалася, що власник кількох самоходів, Лещинецький, займається пачкарством. Недавно власти затримали товарове авто, власність Лещинецького, і знайшли в ньому кількасот кільоґрамів цинамону, перепачкованого з Румунії. В звязку з цим арештовано Лещинецького, Л. Луковецького, Ґедалія Ляндвера з Кут, Мошка Ренерта з Рожнева, Сару і Мотя Ляндвертів зі Снятина.

УНЕВИННЕННЯ ВБИВНИЦІ.

В Тернополі відбулася розправа проти Євгенії Дідик з Клебанівки, п. Збараж, за вбивство знепривіреним вистрілом свого нареченого. Вбила вона його за те, що хотів оженитися з іншою, хоча мав з нею дитину. Трибунал на основі вердикту судів присяглих увільнив Євгенію Дідик від вини і кари, стверджуючи, що вона допустилася злочину вбивства в стані психічного забурення, спричиненого несподіваною вісткою, що наречений зірвав з нею всякі взаємини.

ТАЙНА ГОРАЛЬНЯ НА ЦВИНТАРІ.

Погранична сторожа відкрила в Донцку (пов. Новий Санч) у трупарні на цвинтарі тайну гуральню. Оснував її він гробар, Андрій Кутва, при помочі Петря Токаря.

ЗА СПРОБУ ЗНЕВАЖИТИ СУДДЮ.

Окружний суд у Рівному засудив Ярослава Долинського з Вітосівки на 2 і пів. року вязниці за те, що в часі розправи в дубенському городському суді кинувся в сторону судді Сокаля, пробуючи його зневажити.

РОЗВОДОВІ ПЕРСТЕНІ.

В Парижі появилася нова жіноча мода, т. зв. розводові перстені. Є це вузькі плятинові перстені, які носяться на мізинному пальці правої руки. Такий перстень є познакою, що його власниця є розведеною жінкою.

„СЕЛО 12-ти ТИСЯЧ".

Союз австрійських жидів вирішив побудувати в Палестині для родин жидів, бувших жовнірів, „село 12-ти тисяч". В цьому селі мається примістити родини 12,000 жидів, убитих підчас світової війни в рядах німецької армії.

УБИВСТВО БАНКОВОГО УРЯДНИКА.

У місті Гул, Квебек, біля міста Отави, бандити напали на автомобіль, у якім їхали два банкові службовці і перевозили $15,000 з одного банку до другого. При нападі бандити вбили одного з урядовців і з грішми втекли. Поліція придержала як матеріяльного свідка другого банкового урядовця. На другий день після випадку поліція арештувала двох людей, у яких знайшли заграблені гроші.

БАНДИТИ ПЕРЕД СУДОМ.

Перед трибуналом суддів присяжних у Самборі відбувся великий процес бандити Бобольського та його 12 товаришів за цілу низку злочинів. Розправа скінчилася засудом Бобольського на 15 літ вязниці, Яна Баната на 8, Мартина Башака на 7, Йосифа Васильковського на 6, Германа Штумера на 4, Йосифа Кремінґа, Л. Шрайбера і Давида Пайста на 3 роки і т. д. Увільнено тільки Стан. Дзіковича.

ІСТОРІЯ СХОПЛЕНОЇ ДИТИНИ.

Глядання поліції за схопленим синком професора Мальмежака в Марселі пощастилися. Два інспектори поліції віднайшли малого Кльода, зовсім здорового, в одній віллі на марсельському передмісті. Віллу замешкувала 68-літня пані Ролен з 28-літнім сином Жільбертом, що скінчив школу мистецтва і був безробітним. Арештовані призналися, що вхопили дитину, щоб добути гроші. Сталося це серед таких обставин. До пістунки, що бавилася з півтора-літньою дитиною в публичному городі, підійшла якась незнайома жінка і заявила, що проф. Мальмежак ранений і кличе її, а вона тимчасом допильнує дитини. Пістунка побігла додому і довідалася, що її підійшли. Коли вернулась до городу, не застала ні дитини, ні незнайомої. Дитину вхопив хтось на самохід і повіз. За два дні родичі дістали лист з домаганням окупу в сумі 50 тисяч франків. На вістку про арештування Роленів перед будинком марсельської поліції зібралася юрба і почала відгрожуватись. Зі страху перед самосудом арештовані призналися до всього.

ДАЛІ СУДИТИМУТЬ ЗА РЕВОЛЮЦІЙНУ АКЦІЮ, АЛЕ ВЖЕ У ЛЬВОВІ

ВАРШАВА (Польща). — Кореспондент „Ди Ню Йорк Таймс" подає, що з варшавським засудом українських революціонерів скінчилася тільки перша серія судових розправ, що будуть ведені проти українців, запідозрених у приналежності до Організації Українських Націоналістів і в революційній протипольській акції. За кілька тижнів відбудеться розправа проти Миґаля, якого засуджено у варшавським процесі на 12 років тюрми. Судитимуть його у Львові разом з 17 товаришами, обвинуваченими польською прокураторією в убивстві Бачинського, ніби українського революціонера, що був, на думку обвинувачених, конфідентом польської поліції. Потім підуть судові розправи за вбивство ґімназійного директора Бабія, за кинення бомби до друкарні та за вбивство тюремного дозорця.

Як реагує польська преса.

Американський кореспондент подає, що польська преса широко розписується про запалий у варшавськім процесі присуд. Вона погоджується вповні з виданим присудом, а заразом апелює до українського громадянства, щоб зійшло з дороги терору і конспірації. Польський часопис „Експрес Поранни" пише, що польська справедливість мусіла осудити терор, але українці мають зробити далеко більше. Вони мають очистити ґрунт і не допускати до цього, щоби ґрупа, яка є фінансована ворогами польського народу, могла з заграниці баламутити українську молодь і наклонювати її до вбивств. Оту моральну засаду повинні українці витягнути з цього процесу, а на тім самі скористають, бо тоді, як пише ця ґазета, буде отворений шлях до порозуміння і кооперації з поляками.

Відгомін з боку українців.

Американський кореспондент стверджує далі, що годі дістати коментарі українських ґазет, бо вони не вийшли з приводу українського Нового Року. Але телефонічно повідомляють його зі Львова, що як тільки надійшла до Львова вістка про засуд української молоді у Варшаві, українці відкликали всі забави, заповіджені з нагоди Нового Року.

Осуджено в присуді Литву.

Як знаменний факт щодо варшавського присуду підносить згаданий кореспондент це, що в умотивованні присуду знаходиться окремий уступ про литовський уряд. У тім уступі польський трибунал стверджує, що не улягає ніякому сумнівові, що українська революційна організація (ОУН) одержувала гроші від литовського уряду, і то правильно кождого місяця, як і те, що литовський уряд видавав членам ОУН фальшиві пашпорти й уможливлював їм поїздку до Америки під фальшивими іменами.

ПРИСУД ВИКЛИКАВ ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ.

ВАРШАВА. — Польська аґенція телеграфічна стверджує, що присуд у варшавськім процесі викликав у політичних колах дуже сильне враження.

КОНФІСКУЮТЬ ОПИСИ ВРАЖІНЬ УКРАЇНСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

ЛЬВІВ. — Українська преса є дуже обмежена в свободі коментування варшавського процесу, якщо хоче подати щось таке, що не є на руку польському судові чи шкодить польському імені. Тому українська преса здебільша передає коментарі польської преси. Навіть опис вражінь, які викликували промови прокураторів, підляг конфіскаті. А треба зазначити, що промови обидвох прокураторів основно ріжнились. Прокуратор Рудницький говорив з повагою і сягнув у глибину історії й там шукав зародку польсько-українського конфлікту; а коли обговорював теперішні часи, то ні одним словом не нарушив чести ні одної з провідних постатей українського націоналістичного й революційного руху. Інакше поступив прокуратор Желенський, що цілий день нападав на українських адвокатів за те, що ставленням ріжних питань хотіли компромітувати Польщу, а потім намагався, де тільки міг, очернювати самий український революційний рух. Але був змушений подавати і такі характеристики, як от про Лебедя, коли говорив: Лебедь — це досвідчений конспіратор; він репрезентує цілі генерації. Лебедь ніколи не є виконавцем, тільки організатором. Він „зробив" Городок Ягайлонський, він „зробив" Перацького.

МУНІЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ В ДНІСТРІ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — При реґулюванні русла Дністра знайшли під мостом, по якім іде залізнична лінія Одеса-Кишенів, вісім вагонів заржавілих крісів, запального матеріялу та ріжної зброї. Румунські сапери видобули теж льокомотиву. Кажуть, що цей військовий потяг належав до армії УНР. Населення з околиці розповідає про „цвинтар машин", що криє в собі тихий Дністер. Справді перед роками знайдено там кілька скринь, у яких були скорострілі та кріси, що їх покидали повстанці в 1921 р.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНА"

З такими словами приняли проголошення польським суддею смертного присуду провідні українські революціонери Стефан Бандера і Микола Лебідь, суджені разом з 10 своїми товаришами і товаришками у відомім варшавськім процесі за співучасть у вбивстві польського міністра Броніслава Перацького.

Ми не знаємо ніяких подробиць щодо останніх моментів тої трагедії, що розгравалася перед польським судом у Варшаві. Знаємо тільки те, що подали американські кореспонденти. А як вони подали, це вже відоме нашому громадянству. І воно само може тепер виробити собі погляди, як глядить на цей процес світ; що більше, як навіть глядять самі поляки на ту повну посвяти боротьбу, яку ведуть українські націоналісти-революціонери, змагаючи до поліпшення долі нашого народу, до його визволення і здобуття своєї власної держави.

Ми, українці, знаємо тільки те, що з салі судової розправи можна було вивести силою тіла українських революціонерів і запхати їх до тюрем та там замкнути їм уста. Але заразом відчуваємо, що нема такої сили, яка моглаб затерти відгомін тих слів, що їх висказали українські революціонери, коли прощалися з польським судом та зо світом і відходили до тюрми, в якій мають остатись до смерти.

Проголошені ними в столиці Польщі слова є такі, яких там іще не чули. Ще ніхто за час довгої нашої історії й за час вікової нашої боротьби з Польщею не заманіфестував у самій Варшаві в такий достойний спосіб і в такім драматичнім моменті так сильно тих правдивих почувань українських революціонерів, що є почуваннями, взятими з душі і серця кожного правдивого українця.

Нема й не може бути не то українця чи українки, але й чужинця, навіть ворога, щоб не відчув тої моральної сили, яка повіває з варшавського суду над українськими революціонерами. Це вже ясно підкреслив і кореспондент американського часопису. І не може бути інакше. Бо там, де є велика ідея і де є люди, що готові йти на смерть за ту ідею, або ще точніше, що таки йдуть на смерть за ту ідею, там не може бути в нікого сумнівів у живучість нації, що видає таких людей; там не може бути сумнівів і в будучність та перемогу цеї нації.

Нема і не може бути дива, коли на тім важкім шляху боротьби люди падають чи заломлюються, коли є недомагання. Тому заломання у варшавськім процесі це річи природні й зрозумілі. Та не вони заважують. Заважують завжди ті, що видержують, хоч би це були тільки одиниці. Ними, отими одиницями, живуть народи. Довкола них творяться леґенди. Вони є підоймою нації у всіх траґічних моментах. До тих світлих одиниць треба зачислити тепер і блискучі постаті тих українських революціонерів і революціонерок, що пересувалися перед нами у варшавськім процесі й що приняли смертний присуд на себе з заповітом: життя Україні.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ СВІДКІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти").

(32)

ЗІЗНАННЯ КОНСУЛЯ В ШТЕТИНІ.

Довше зізнання зложив польський консуль у Штетині, Штарк. Він подав подробиці арештування Лебедя німецькою поліцією в Свінемінде, після причалення пароплава „Пройсен".

Свідок був приявчий підчас арештування Лебедя, який мав на собі чорний цератовий плащ і капелюх зі знаком фірми Лявер у Варшаві. Мав теж бронзову шкіряну течку, сильно випхану. Скиба-Лебедь розмовляв зі свідком спершу по польськи, потім по українськи. Документ на назвище „Скиба" отримав від знайомого і говорив, що на той документ їде до Німеччини вже вдруге. Ревізію переводила в Лебедя німецька поліція, причому знайдено лист без коверти, писаний жіночою рукою по польськи. В тім листі особа, якої підпис є нечиткий, закидала адресатові, що цей постійно зводив її. Було там: „Ти писав, що стоїш перед переломовим актом, що вирішить Твою долю".

В якімсь моменті звернувся Скиба до Штарка з запитом, чи він є німцем, бо хотів би з ним побалакати в „чотири очі". Тоді Штарк спрямував його до комісаря німецької поліції, Опіца, з яким Скиба відбув розмову в окремій кімнаті. Опіц заявив потім свідкові, що Скиба питав, чи Штетин лежить у Польщі. Коли довідався, що в Німеччині, дуже втішився.

Коли свідок запитав Скибу, коли він був у Варшаві, Скиба зніяковів і відповів, що в Варшаві зовсім не був.

Зі Свінемінде перевезли Скибу до Штетина, а відтіля до Берліна. Всі річи, що забрали Скибі в часі арештування, переслано свідкові. Серед тих річей був записник. Штарк подає, що записник був грубший тоді, коли забрала його вд Скиби німецька поліція.

Відчитано ще зізнання свідка Шиманської і на тому відложено розправу до пятниці, 13-го грудня.

Відчитування зізнань Онищука.

По повороті Онищука до Коломиї — його арештовано. В арешті сидів 2 тижні. Потім далі кольпортував нелеґальщину і за це засудили його на кілька місяців вязниці.

Після виходу з вязниці обняв кольпортажу літератури на цілий косівський повіт. У тім часі мав звязок із Гнатківською.

Пізніще вивезено Онищука до Берези Картуської.

Зі знимок пізнав Онищук Бандеру, Мигаля і Гнатківську. Коли його сконфронтовано з Бандерою, заявив зпочатку, що не пізнає його, однак перед слідчим суддею змінив додаткові зізнання, де подав, що Бандеру знає дуже добре з часів своєї попередньої діяльности. Мигаля й Гнатківську рішучо пізнав.

Зізнання Олекси Книша.

Це товариш Гриця Мацейка. Мацейка знав від 5-ти літ. Зі знимки його теж пізнав.

З Мацейком перебував спільно в слідчій вязниці, в Бриґідках. Книш зізнав, що бачив Мацейка у Львові. Кілька тижнів по тім, як він зник зі Львова, Мацейко мав коротко стрижене волосся, хоч давніше носив довге.

Д-р Ганкевич ставить внесок, щоб суд долучив до актів справи нотатку радника польської амбасади в Берліні, Любомірського.

Прок. Железнський, навязуючи до цього внеску, звертається до суду, щоб документи, зазначені в акті обвинувачення, відчитати після зізнання свідків. Опісля вносить, щоб суд завізвав іще раз як свідка поліційного аґента Гірного, бо хоче поставити йому кілька запитів у справі Мацейка. Далі вносить, щоб покликати як свідка поручника головного штабу, Телятинського, який зізнає дальші подробиці про ОУН і про джерела її доходів. Те зізнання має для вияснення справи в тому процесі дійсне значіння.

Д-р Шлапак протиставиться тому внескові, мотивуючи це тим, що попереднього дня ставав уже подібний свідок — Кжимовський, який на запити оборони закривався урядовою тайною.

Прокуратор Железнський не бачить ніякого причинового звязку між переслухуванням свідка Кжимовського й тим, що мав би зізнати Телятинський. Спротив оборонців — заявляє прокуратор — не основується на ніякій правній підставі й називає внесок оборони — демонстрацією. Такою демонстрацією був учора — каже прокуратор — внесок покликати на свідка Мосдорфа, якого адреси ніхто не знає. Це — кінчить прокуратор — є таке саме, якби я зажадав переслухати Федину чи Барановського, яких адреси подасть оборона.

Суд із внесків оборони приняв лиш той, що дотичить відчитання зізнань радника амбасади. Далі прийчяв усі внески прокуратора, а внесок д-ра Шлапака відкинув.

ЛЯБОРАТОРІЯ.

Антоні Сендур — це військовий майстер. Він зізнає як знавець хемікалій. Був приявний у часі ревізії в хаті Карпинця, робив там знимки знайдених предметів і окреслював приладдя і хемікалії. На запит відповідає, що сам не знав, до чого призначені деякі хемікалії, а орієнтувався більш-менш по запаху і красці. Карпинець не хотів йому нічого пояснити. Свідок усі речі запакував і завіз до слідчого уряду.

Серед річевих доказів пізнає свідок відпадки бляхи, знайдені в Карпинця, і подає, що з тієї самої бляхи зроблено бомбу, кинену Мацейком.

Прок. Рудніцький просить короткої перерви, щоб оборона могла докладніше приглянутись річевим доказам.

Д-р Шлапак просить довшої перерви, а це на те, щоб при допомозі підсудного Карпинця могти зорієнтуватися щодо призначення хемікалій, які забрано в його клієнта підчас ревізії.

Заряджують перерву, підчас якої оборонці оглядають річеві докази.

По перерві зізнає свідок Сендур далі. Він каже, що деякі хемікалії віддано до хемічного відділу університету.

Крім того зізнав свідок, що шамотова форма, знайдена в Карпинця, могла служити до відливу гранат.

На цьому заряджено обідову перерву.

ІНЦИДЕНТ ПІДЧАС ЗІЗНАНЬ СВІДКА ГІРНОГО.

Після перерви переслухують вдруге свідка Яна Гірного, пшодовніка поліції у Львові. Він зізнає, що за його даними Мацейко належав до травня 1932 р. до „Лугу", а коли „Луг" змінив статут, Мацейко саботував прикази команди Лугу й через те його виключили.

Він вступив до Українського Робітничого Клюбу, де грав у копаного мяча до осени 1933 р. Свідок твердить, що ні одна особа, в якої він інформувався про Мацейка, не твердила, щоб Мацейко був хворий на чахотку.

Прок. Железнський: Чому свідок не хотів виявити осіб, у яких інформувався про Мацейка?

Свідок: Боюся супроти тих людей репресій. Бували вже випадки, що до свідків в українських процесах стріляно.

Д-р Ганкевич: Чи свідок говорив у справі Мацейка з головою „Лугу", д-ром Дашкевичем?

Прок. Железнський: Прошу високий суд ухилити це питання, бо воно має на цілі зломити засаду, про яку говорив перед хвилиною свідок.

Д-р Ганкевич: **Те, що перед хвилиною сказав свідок — це калюмнія.**

Предсідник: Ухиляю питання оборонця й звертаю увагу на невластивість його вислову.

Д-р Ганкевич: Признаю.

Д-р Шлапак ставить внесок, щоб переслухати проф. д-ра М. Панчишина на ствердження, що Мацейко був поважно хворий на груди й мав виразну заборону від лікаря, 8 місяців перед своїм арештуванням в осени 1933 р., брати участь у спортових товариствах.

Прок. Железнський Вертаюся до інциденту з паном адвокатом Ганкевичем. Як прокуратор, маю обовязок і право брати в оборону функціонарів поліції, бо вони сповняють свій обовязок і перед судом зізнають правду. В нинішній справі виявлено стріляння як до поляків так і до українців, отже зізнання свідка Гірного не можна назвати наклепом. Високий суд зволить перевести ухвалу, бо, на мою думку, само упімнення адвоката є замало.

Відносно внеску адвоката Шлапака, то підчеркую з притиском, що це демонстративний внесок. Д-р Панчишин міг би ствердити, що заборонив Мацейкові управляти спорт, але не може ствердити, чи він до того застосувався.

Д-р Шлапак поширює свій внесок: він має на меті виповнення люки, яка є в зізнаннях свідка Гірного.

Д-р Ганкевич просить суд, щоб у звязку з зізнаннями свідка Гірного звернувся до прокуратури львівської апеляції, щоб та прислала якийсь акт, стверджуючий, що до свідків в українських процесах стріляно.

Д-р Ганкевич — 100 злотих гривни.

По нараді предсідник оголошує рішення.

Внесок на покликання на свідка д-ра Панчишина віддалюється. Внесок на прислання акту з прокуратури львівської апеляції — віддалюється.

За порушення поваги суду **д-ра Ганкевича карається гривною у висоті 100 злотих.**

Д-р Шлапак ставить внесок — покликати на свідків: **Льва Кобринського і Володимира Маруняка** на обставину, що Мацейко в 1933—4 році не брав участи в спортових товариствах, а **д-ра Дашкевича** на обставину, що Мацейка з Лугу не виключили, але що він сам виступив.

Прок. Железнський противиться тим внескам.

Адвокат Павенцький попирає внески д-ра Шлапака.

Суд внески віддалює.

Зізнання знавця.

З черги складає реляцію проф. Ґживо-Домбровський, котрий оглядав тіло мін. Перацького. Він стверджує, що мін. Перацький дістав два стріли. Один поцілив його в лівий висок задньої частини черепа. Куля ушкодила мізок і застрягла під шкірою. Підчас операції ту кулю витягнено. **Це був смертельний стріл.** Другий стріл був поверховний в околицю правої ушної мушлі. Стріли не мали прикмет стрілів зблизька, бо не було знаків, ані саджі, ані пороху. На лиці мав синці і тріснення шкіри: вони наступили при упадку на тверду долівку. Міністер Перацький мав ріст 181 цм. Напрям кулі вказує, що стрілив чоловік середнього росту.

ПРО БОМБУ.

Піротехнічна експертиза.

Суд приступає до піротехнічної експертизи. Предсідник вичисляє опінії, видані в слідстві в справі походження, конструкції й сили бомби, покиненої у Варшаві, яке видали знавці капітан Диґаль, поручник Вайс і старший сержант Сендура. Всі ті знавці порівнували бомбу з матеріялами, знайденими у Карпинця і Климишина.

Предсідник за згодою сторін звільняє знавців від присяги, а знавці потверджують свої опінії.

Прокуратор вносить, щоб опіній не відчитувати.

Д-р Шлапак вимагає їх читати. Суд відчитує.

В тракті читання д-р Шлапак заявляє, що годиться на невідчитування опінії; йому йде тільки про відчитання кінцевих висновків.

Прок. Рудніцький є згідний з тим внеском.

Суд прихиляється до внеску.

Сила бомби.

Опінія знавців є, що **всі частини бомби зроблені з матеріялів, знайдених у мешканні Карпинця.**

Бомба була здатна до вжитку. Сила бомби рівналася силі 4—5 ручних гранат. Її ділання могло спричинити смерть або тяжке покалічення у промині 40—50 метрів.

Особа, що спорудила бомбу, була добре поінформована про виріб вибухових матеріялів.

Свідок **Вайс,** поручник, виступає як знавець. Він описує досвіди, що їх робив із трьома бомбами, зробленими на взір тієї, що її кинув був Мацейко. Свідок наповнив ті бомби таким самим вибуховим матеріялом і в тій самій більше-менше скількости.

Першу пробу зроблено в коридорі піротехнічного закладу в Рембертові, вимощену 15-міліметровою плитою з обох боків і деревляною стіною, віддаленою від бомб 5 метрів — з третього боку. Після вибуху знайдено в деревляній стіні 15—16 відломків.

Другу пробу зроблено в лісі. Бомбу вміщено в скрині 1-метрового обему. Скриню рознесло, причому кусники розлетілись на всі боки від 20—50 метрів і на висоту 70—75 метрів.

Третій досвід зроблено в цей спосіб, що бомбу поставлено на 7 дошках, що лежали одна на одній. У промірі 10 до 15 метрів розміщено аркуші сірого паперу, а це тому, щоби провірити величину відломків.

Далі описує знавець, у який спосіб зроблено оригінальну бомбу.

Знавцеві ставлять запити прокуратор і оборонці. На запит д-ра Шлапака, чому бомба, хоч її кинено на каміння, не вибухла, відповідає, що конструктор не зробив її солідно. Скляна рурка була загруба й толок запальника не міг розчавити.

Від розчавлення рурки до вибуху минає 4—6 секунд. Вибух наступає в той спосіб, що азотний квас розливається на хльоран потасу з цукром і запалює гремучу ртуть. Густота азотного квасу має вплив на вибух.

Знавець не провірював густоти азотного квасу, що був у рурці ориґіналу бомби.

Свідок **Диґаль,** капітан, виступає перед судом як другий знавець. Він у цілості потвердив зізнання попереднього свідка, Вайса.

На запит д-ра Шлапака, чи міг Карпинець при помочі того приладдя, що його знайдено в нього в хаті чи в Вислі, відливати залізні черепи ґранат, свідок стверджує, що не міг.

Запитаний прокуратором, свідок каже, що до такого виробу мусів би мати Карпинець приладдя до піднесення теплоти, а це: кокс і ковальський міх.

Сила бомби рівналася силі 5 ґранат. Зі знимки друкарні Яськова стверджує свідок, що якби там хтось був підчас вибуху, напевно згинув би. На внесення д-ра Шлапака показують свідкові котел, знайдений у Карпинця. Свідок не може ствердити, чи в такім кітлі можнаб робити відливки ґранат. Знавець мусів би провірити ґранату в ляборатореї.

Тоді прокуратор вносить, щоб свідкові передали одну ґранату для ляборатоterійної провірки. Суд цей внесок відкинув.

Далі відкинув суд внесення д-ра Шлапака, щоб свідкові відчитати опінію знавця щодо ґумової ленти при бомбі. Суд і цей внесок відкинув, після чого розправу відложено до суботи.

(Далі буде).

JOHN GALSWORTHY.

ПОКІЙНИЙ

В 1950 році сидів весною один адвокат зі своїм приятелем при вині й оріхах та оповідав: — Недавно я переглядав папері свого батька й знайшов між ними той витинок з ґазети. Це з грудня 19... року. Цікавий документ, як хочеш прочитаю тобі.

— Прошу! — сказав приятель.

Адвокат зачав читати:

В лондонськім поліційнім бюрі трапилася вчора цікава подія. До комісаря зголосився якийсь бідно, але пристойно одягнений мужчина, що виглядав на порядну людину, й попросив ради. Передаємо дослівно їхню розмову:

— Чи можу звернутися до пана комісаря з одним запитом?

— Прошу дуже.

— Я хотів би знати, чи я жию ще.

— Не говоріть дурниць.

— Алеж пане комісарю, це ніяким чином не дурниця! Для мене це дуже важна річ. Мушу про це довідатися; по фаху я коваль.

— Алеж, добродію, чи ви при здоровім розумі?

— При цілковито здоровім, пане комісарю.

— То як жеж можна ставити таке питання?

— Я безробітний.

— Щож це має з тим спільного?

— Позвольте, пане комісарю, зараз вам поясню. Від двох місяців я не з моєї вини безробітний. Що сотки й тисячі є в тім самім положенню, що я, це ви певно знаєте.

— Ну добре, добре, говоріть далі.

— Не належу до ніякої орґанізації. Певно знаєте, що наш фах не є зорґанізований.

— Так, так.

— Від трьох тижнів я цілковито без засобів до життя. Робив усе можливе, щоб дістати працю, але даремно.

— Чи зверталися ви до допомогового комітету вашої громади?

— Так, пане комісарю, одначе там дальших запомог не можуть уже давати.

— А в церковнім комітеті?

— Був і в церковнім комітеті, був і в священика.

— Може маєте свояків, або знайомих, що моглиб вам помогти?

— Половина з них бідує також само як я, а від інших я вже витягнув усе.

— Що, що ви зробили?

— Все від них витягнув; усе, що їм збувало, забрав.

— Маєте жінку й діти?

— Ні, й саме тому всюди на самім кінці полагоджують мою справу.

— Ну, так — певно, певно — але є ще захисти для бездомних; можете...

Був, пане комісарю, у двох таких захистах, але вчора вечором відправили багато людей, бо не було місця. Я голодний, пане комісарю, чи не маю права працювати?

— Лише в домі для бідаків.

— Яж казав вам, що вчора вечором мене вже не пустили туди. Чи не можу змусити ніякого чоловіка, щоб дав мені працю?

— Тяжка річ.

— Пане комісарю, я голодний. Дайте мені дозвіл, щоб я міг жебрати на вулиці.

— Ні, ні, цього не можу зробити; виж знаєте дуже добре, що це заборонене.

— Ну, то може вільно мені красти?

— Алеж не забирайте мені часу.

— Пане комісарю, клянуся, я дійшов до крайніх меж, я з голоду ледви держуся на ногах! Дозвольте мені продати мій сурдут або мої штани. — Безробітний розіпняв сурдут, показуючи голі груди. — Іншого нічого не маю вже, щоб...

— Не вільно вам ходити в непристойнім одязі. Не можу дозволити на щось таке, що противиться законові.

— Ну, то дайте мені хоч дозвіл, щоб я міг спати на дворі, й щоби мене не чіпали за волокитство.

— Кажу вам раз на все, що на ніщо таке не можу вам дати дозволу.

— Ну, то що мені робити, пане комісарю? Присягаю, що говорю правду. Не хочу нічого протизаконного робити, але скажіть, як мені жити без їжі?

— Не знаю.

— Бачите, тепер скажіть, чи я живий, чи покійний? — Що про це закон каже?

— Чоловіче добрий, справді не знаю, що вам відповісти. Для закону ви існуєте, здається, лише тоді, коли щось протизаконного зробите; а це, маю надію, вам не трапиться. Справді дуже мені вас жаль; скажу, щоб вам дали одного шилінґа з нашої пушки. Прошу, наступний...

Адвокат скінчив читати.

— Так, — заговорив його приятель — це дуже цікаве. Справді дуже цікаве. Дивні відносини були тоді!

Переклав **Ол. Яв.**

Скора поміч.

— Як ви це зробили, пане докторе, що ви мою жінку так скоро вилікували з нервовости.

— Бо я сказав вашій жінці що нервовість це ознака — старости.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ТЕАТР І КРИТИКА.

В американських і англійських ґазетах ми бачимо не тільки оголошення про театри й театральні вистави, але й критики театральних вистав. Всі поважні ґазети удержують спеціяльних людей, що мають на ціли критикувати театральні вистави. Є люди, що ходять до театру тільки на такі вистави, що їх такі театральні критики в ґазетах театральній публиці поручають.

В некультурних народів увесь нарід, а в напів культурних народів некультурні люди дивляться боком на редактора, що пішов до театру, та на редакцію, що пише безсторонну критику театральної штуки або про гру акторів і акторок.

ФІЛЬМА І ТЕАТР.

Як на початку цього століття заведено для розривки фільмові театри, то довгі часи навіть у культурних народів не було в ґазетах справжньої критики фільмових вистав. Нову штуку вважали, видно, такою низькою, що поважні люди вважали нижче своєї гідности про неї писати.

Нині, як це знає кождий, хто читає американські ґазети, ці часи вже минулися. В кождій ґазеті знайдете критики фільмових вистав. Що ґазети трактують справу поважно, видно хочби з того, що деякі ґазетні письменники спеціялізуються в писанню фільмових критик, себто нічим іншим не займаються, тільки ходженням на фільмові вистави й писанням про них оцінок до ґазет.

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ПИСАННЯ.

Минулої неділі згинув у Ню Йорку від вибуху світляного ґазу в мешканню Андре Сенволд, фільмовий критик „Ню Йорк Таймсу". Його смерть відкриває нам іще один поступ фільмової критики.

Спершу фільмові оцінки були писані анонімно, себто без підпису автора. З цього видно, що ні ґазета ні автор не дивилися на таку критику як на поважну справу. Нині критики фільмових штук підписані автором.

З цього видно, що ґазети й письменники трактують справу відповідально: Критики хочуть, щоби читачі знали, хто пише завваги про штуку. З цього не виходить ніяка шкода, як це в нас звичайно думають, але користь для ґазети, для автора, для читачів.

МІЖНАРОДНЯ КРИТИКА ФІЛЬМ.

У лондонській ґазеті „Обсервер" появляється кождого тижня стаття „Фільми тижня", яку веде С. А. Леджун. В останнім числі з 1935-го року появилася там між іншим критика американської фільми, котру читачі певно вже бачили в американських театрах, під наголовком: Бунт на кораблі Бавнті (Mutiny on the Bounty).

Критику про цю фільму поміщено в лондонській ґазеті тому, що фільму виставлено в однім лондонськім театрі. Одначе часто й без цього поміщують в англійських ґазетах критики американських фільм.

Видно, ґазети вважають своїм обовязком інформувати своїх читачів про всякі новини фільмової штуки, хочби навіть за границею.

„БУНТ НА КОРАБЛІ БАВНТІ".

Хто з читачів бачив фільму „Бунт на Бавнті", той на першу вістку міг собі подумати, що тут англійці певно протестують проти американської фільми.

Бо що представляє американська фільма „Бунт на Бавнті"? Хоч зроблена в Америці, фільма відноситься в цілости до Англії. Представляє життя англійської воєнної фльоти в другій половині 18-го віку, десь під американську революцію. Як видно з наголовку, фільма малює бунт моряків на англійськім воєннім кораблі. Хто памятає совєтську фільму „Бунт на Патьомкіні", той може собі уявити, що викликує бунт моряків на воєннім кораблі. Певно знущання офіцирів команди над моряками, занедбання здоровля, занедбання безпечества моряків, дика дисципліна, несправедлива поведінка. Словом, фільма витягає на денне світло річи, які мусять обносити неґарним запахом історію англійської фльоти й самої Англії.

Критик „Обзервера" навіть каже: „Я не можу вдавати, що „Бунт на Бавнті" це дуже приємна картина. Як ви не полюблюєте побоїв та інших брутальностей дисципліни, то я не раджу вам іти на неї дивитися".

ГОЛОВНА КРИТИКА.

Тепер можна сподіватися, що англійського критика певно образила американська фільма. Що він буде проти неї протестувати як проти плюгавлення чужого народу, безпорібного витягання давно погребаної старини, колочення мирного пожиття двох близьких народів, тощо.

Тимчасом цей самий критик пише про цю штуку, що ніякий англієць не потрапив би написати такої націоналістичної англійської штуки. Що це вислів подиву американців для англійського народу. Що ця фільма дуже добре підходить до теперішніх заходів завести між народами краще зрозуміння та співжиття. І так далі.

ПРОТИВЕНСТВО.

Здавалось би, що між цею порадою не оглядати картин брутальної дисципліни та між похвалами є суперечність. Як можливо, щоб у штуці були брутальні люди, а рівночасно це було похвалою для англійської нації?

Автор критики каже, що фільма виславлює англійців як дисциплінований нарід, як нарід, що любить пливати по морю й знає це добре робити, як нарід, що любить свободу, чесність.

Іншими словами, не важно, що між англійцями були брутальні люди, що в злий спосіб розуміли дисципліну, що помилялися щодо способів керування людьми, навіть люди, що окрадали свою національну фльоту, що для вдоволення своїй природній жорстокости нищили ту саму силу, якій вони нібито служили; а важні добрі сторони народу, його прямування до вищого, його геройство, його відвага, посвята для загального добра.

Неважне навіть, що була дика брутальність, якщо ця брутальність стала основою для знищення брутальности, як з неї виросли кращі відносини між людьми.

ВАРШАВСЬКИЙ ПРОЦЕС.

Враження, яке викликала фільма „Бунт на Бавнті" на англійців, дає нам нагоду розслідити, яке враження викличе варшавський процес.

Як у „Бунті на Бавнті", так і в варшавськім процесі показано багато річей, які не є зовсім гарні для українського народу. Були українці, що зраджували своїх товаришів. Були провокатори. Були люди, що заломлювалися й „засипували" когось. І могло би гістеричним людям здаватися, що враження мусить бути фатальне.

Одначе такого враження варшавський процес, не зважаючи на всі „мінуси", викликати не може. Бо не числяться слабости, недостачі, похибки, якщо це все станеться серед руху, що назагал має позитивний напрям, себто напрям до добра, справедливости й відваги.

Не важне це, що хтось заломиться, ослабне, „васиплеться", а важне те, чи ці заломання послужать до дальшого заломання, ослаблювання, чи якраз до скерування людей на інші, додатні, позитивні дороги.

О. Сновида.

СОВЄТСЬКА АРМІЯ

Совєтська пропаґанда йде „крешендо" в Европі й Америці. Як жеж? Треба скористати з такої неповторної нагоди: зєднати собі Францію й Анґлію і повалити зненавиджені фашизм і гітлеризм.

Головним атутом совєтської пропаґанди тепер є червона армія. Що вона з себе уявляє? І чи дійсно щось вартий союз з державою, яка спирається на ту армію?

На підставі останніх репортажів таки в французькій пресі хочу сказати пару слів про неї.

Вже від кількох літ Совєти, зпочатку з допомогою Німеччини і німецьких фахових сил, будують собі воєнні літаки. І щож? Вислід той, що совєтські техніки нарешті навчилися конструувати апарати, які представляють останнє слово техніки... з року 1930. Всіх апаратів Совєти мають до 2,500, але з них на випадок конфлікту понад тисячу будуть мусіти затримати на Далекім Сході. Це щось подібне, як тепер в Італії, яка найкращі свої літаки мусить держати в краю (на випадок конфлікту з Анґлією), а лише найгірші посилає до Етіопії. При чім та різниця, що між двома італійськими „фронтами", африканським і краєвим, невеличка порівнюючи віддаленість, тоді як між західнім і східнім фронтом СССР є 10,000 кільметрів.

Крім того, який особистий склад летунів? Може вони і добрі фахівці, але їх відданість режімові? Вже знані історії, коли деякі совєтські летуни дезертували до Манджурії. Знана історія з замахом цілої летунської ескадри на Червону Площу з трибунами совєтських достойників. А 8 червня 1934 р. вийшов совєтський декрет про зраду і відповідальність родини, і цей декрет головно звернений проти зради в летництві.

Такий, непевний для СССР, є її летунський корпус!

Велику ролю у воєнній обороні чи офензиві грають засоби комунікації, транспорт. Отже щодо річного транспорту, то — як признався на останнім зїзді Совєтів комісар Пахомов — річний транспорт у СССР є ще гірший ніж залізничий. Важною річчю в транспорті, особливо в Росії, є кінь. Отже по всіх большевицьких експериментах у Росії залишилося менше коней, ніж було за царату. Всеї худоби за час большевизму зґинуло до двох третин довоєнного складу. А таксамо стоїть справа і з кіньми. Яке це має бути значіння для кавалерії й артилерії, не треба доказувати.

Про залізничий транспорт писалося так багато в усій пресі, що шкода про нього й згадувати.

Тепер — новий большевицький штаб. Большевики хваляться, що вони позбулися старих царських протекційних ґенералів, які нічого не були варта. Можливо... Але що дали вони натомісць? Правда, старий протекціонізм іщез, але на його місце прийшов новий, кто зна чи не гірший. Солідні сили в армії не певні, бо не належать до партії. Партійці певні, але мало варті під оглядом мілітарним. Офіційно три четвертини офіцирів належать до партії. Але це далеко не значить, що вони комуністи. Загальне економічне положення в Росії таке страшне, що багато офіцирів вписуються до партії коли не для ратування голодового життя, то щоб не попасти на лісту підозрілих.

На останнім конґресі Совєтів Тугачевський подав числа: що лише половина ґенералів і 15% полковників перейшли через воєнну академію. Решта і того не має. Дальше 10% полковників і 19% капітанів не перейшли ніякого теоретичного воєнного виховання. Все це „відвіженці" з горожанської війни. Такий командний склад.

Число армії ніби дуже велике. Але активної армії лише 450,000; решта — це міліція, або краще сказати; поліція.

А найважніше, німці фон Сект і інші місяцями орґанізували совєтську армію і знають про неї все: знають все про армію, з якою може завтра будуть битися... Цей факт іще більше обнижує вартість совєтської армії.

Як бачимо, сила, якою Сталін хоче заімпонувати Лявалеві і Болдвинові, дуже і дуже проблематична. Найцікавіше, що вже заграниця зачинає пізнаватися на тім. Ось чому пакт неаґресії з СССР не спішиться Франція ратифікувати. Ось чому й Анґлія не йде на російську вудку. Ось чому і Німеччина не хоче брати ніяких зобовязань на себе щодо Сходу. Ось чому так провокаційно супроти СССР заховується Японія... Сталін знає, що робить, коли став пацифістом.

Кольос на глиняних ногах не витримав би зудару.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Про один радіовий виступ.

Думаю, що треба подякувати о. Каклинові, американському „апостолові", за те, що на його радіовій годині міг виступити український хор „Боян" з українською піснею, яка зі стації W.J.R. в Дітройті понеслась по цілій Америці. До цього треба додати, що заслужився для цеї справи о. Лев Сембратович, український католицький священник з Дітройту.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Удале свято коляди на Рідну Школу.

В неділю, 12. січня, відбулося в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку свято коляди на Рідну Школу від години 3-тої зполудня до 9-тої ввечір. Свято складалося з трох частин: із коляд, промов і ярмарку. Ввесь дохід призначений на Рідну Школу.

Концертову програму виконала Смичкова Орхестра проф. Михайла Гайворонського. Програма була зложена із колядок і щедрівок Ф. Колесси, М. Леонтовича, К. Стеценка і ін. в орхестральнім обробленню Гайворонського. Популярні коляди співала вся публика разом з орхестрою під диригентурою Гайворонського. Це робило дуже велике враження, тимбільше, що світла на салі були погашені, а блимали лише колірові лямпки на двох різдвяних деревцях, уставлених по обох боках сцени. Крім цього виконала орхестра прегарну рапсодієту Антона Кужелі, вальси Брамса, а додатково популярну пісню Д. Січинського в обрібці Гайворонського і український танок. Ця орхестра, до 30 осіб, це молодь середньо-вище шкільна, має за собою цілу низку виступів серед нашої кольонії, між чужими і на радіо. Вона й тим разом зробила велику прислугу українській громаді.

Свято відкрив заступник голови Центрального Комітету Українських Національних Товариств, П. Сокальчук, пояснюючи причину уладження такої коляди цього року. Він теж подав до відома повну програму після концертової частини і потім переводив збірку. Промову із виказанням потреб Рідної Школи для перевиховання нації сказав д-р С. Демидчук, а о. Петро Понятишин про значіння культури в народі. Від себе о. П. Понятишин зложив 100 дол., почім склали свої жертви товариства: Дністер (100 дол.), св. Михайла (16 дол.), Золота Липа (11 дол.), від 204 У. Н. Союза. (10 дол.), і збірку при вступі до церкви св. Юрія на Різдво (27 дол.). За товариствами пішли громадяни і разом прийшло 400 дол. Інші товариства ще не були готові з колядою, тому мають скласти пізніше. Тоді теж появиться повний список жертводавців і вишлеться гроші через Обєднання.

У третій частині провадив перед Андрій Дубас як продавець ріжних предметів дарованих громадянами: Василем Пуйдою (вартости біля 50 дол.), Мироном Сурмачем (радіо за 25 дол.), Петром Задорецьким (ріжних предметів на 15 дол.), Яковом Корнатом (сорочки шовкові і краватки), Антоном Пасічником (вишиваний настільник), Анастасією Королишин (вишиваний шлях на стіл), Анастасією Залужною (подушечки на софу). Це була радісна забава, яка не закінчилася з недостачі часу і тому буде ще уладжений окремий вечір для докінчення коляди. Є надія, що коляда перевищить суму 500 долярів.

ЕМВРІДЖ, ПА.

Пітсбурщани! Піддержім українську радіову годину.

Кождої неділі доходить до нас з Пітсбурщини українська пісня, доходить і українське слово, висилані з радіової стації W.W.S.W. Веде ту радіову годину, як відомо, о. Денис Кульматицький, український священик з Мікіз Ракс. Правда, як то нам усім приємно, що ми не є сиротами, та що не тільки мають тут свої години поляки й інші народности, але мають свою годину й українці. Всі знаємо, що така година коштує гроші. Але не всі думаємо про те, щоби піддержати таку нашу годину фінансово. Тому підношу той голос, щоб не допустити до того, щоб ми втратили ту українську годину на радіо. Допоможім її вдержати і мати далі нагоду кождої неділі відчути старий край та почути українську пісню і музику.

Іван Хома.

Родинна забава.

— Мамо, чи я можу з Миколцем бавитися в тата і маму?

— Добре, бавтеся, тільки не побийтеся!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 14-го січня ц. р. над раном помер ПРОКІП ПАНЧИШИН, член тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза в Ню Йорку. Покійний родився 8-го березня 1892-го р. До Америки прибув 1911-го року і поселився на постійне в місті Ню Йорку. До Українського Народного Союзу вступив в 1916 р. через товариство „Вільність в Америці", від. 172 У. Н. Союза. В цьому товаристві був довгі літа рекордовим секретарем і скарбником. По злуці двох відділів в нинішне тов. „Дністер" в 1926-му році став тростісом у новому товаристві і справував цей уряд аж до кінця життя. Це був рухливий і діяльний, а передовсім льояльний член У. Н. Союза і відділів. Притім був жертволюбний, ніколи не відмовився від дару на народні цілі; був товариський і милий у поведенні. Ті всі прикмети зєднали йому загальну симпатію. Помер на рака легенів, був свідомий аж до останньої хвилини життя, хоч знав, що дні його пораховані вже від яких трьох місяців. Полишив жінку і двоє малолітніх дітей.

Товариство „Дністер", подаючи до відома загалу своїх членів оцю болючу втрату, просить усіх прийти на похорон бл. п. товариша Прокопа в пятницю, 17-го січня ц. р., з дому жалоби під ч. 532 Іст 18-та вул., в годині 9-тій ранку. Звідтам підемо разом до церкви св. Юрія при 7-мій вул.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БОСТОН, МАСС.

З вистави на визвольну боротьбу.

Заходом тов. ім. Данилишина, відділу ОДВУ, відограли аматори Драматичного Кружка цього відділу штуку „Нечиста сила", в неділю, дня 8-го грудня. Власна хвальба сорочки не дасть, тому обмежуся тільки до того, що дам признання публиці, що заповнила галю в такий спосіб, що не було де стояти, а не то сидіти, як теж піднесу заслуги аматорів, що так гарно вивязалися зі свого завдання. Штука ця відома і не буду передавати її змісту. Виступали в ній в головних ролях: Антін Івашко, К. Яворівська, Анна Івашко, Гр. Костецький, Д. Пащак, М. Козулькевич, М. Боднар, С. Бойко, В. Желехівський, М. Зварич, П. Шемета, М. Кучер.

Особливо треба підкреслити гру дівчат А. Шемета і А. Івашко, що хоч тут роджені, знають добре українську мову і добре вивчили ролі. Зате про декого з чоловіків треба сказати, що баламутили, бо добре не знали роль.

Режисером був гром. М. Давискиба. На виставі були члени ОДВУ з Тонтон і члени МУН з Сейлем, Масс., що то завжди стараються при кожній нагоді маніфестувати єдність нашого народу. Ввесь чистий дохід з вистави піде на визвольну боротьбу і буде висланий до краю через Обєднання.

Н. Давискиба.

Музикальний сусід.

— Добрийдень, пані! Я строїтель фортепянів, називаюся Добротвір. Приходжу настроїти фортепян.

— Мій фортепян? Таж я зовсім не кликала вас!

— Пані не кликали, та панин сусід казав мені зголоситися в пані.

СКАЖЕНИЙ ПЕС РЕВОЛЮЦІЇ

Відродження Чека в Советах.

—o—

У той час, коли офіційна большевицька преса з великим шумом і гуком трубить про досягнення стахановщини, як нового руху пролетарських мас, що догори дном переверне дотеперішній господарський устрій світа, — зовсім непомітно, принаймні для буржуазного світа, відбулася в червонім царстві реорганізація „політичної міліції", бувших військових відділів ГПУ, ще давнішої Чека.

Декретом Ради Народніх Комісарів „політична міліція", єдинока з усіх большевицьких формацій військового характеру — зрівнана в правах з правильною червоною армією.

Її командант Ягода став червоним „ґенеральним комісарем". Це відзначення рівнозначне найвищому титулові „червоного маршала", яке отримали тільки найближчі поплечники Сталіна.

Та на цьому не кінець. Політична міліція, що підлягає „Головній Управі безпеки при Народнім Комісаріяті Внутрішніх Справ", матиме однострої й ранги. Крім цього 13 начальників відділів „Головної Управи (державної) безпеки" отримали номінацію на комісарів І. і II. кляси. Большевицька преса містить знимки цих комісарів і вихвалює заслуги тих „поліційних ґенералів, сторожів соціялізму та пробоєвиків революції".

Когож бачимо серед тої заслуженої тринацятки?

На першому місці є там

Агранов, права рука Ягоди, кат соток московських інтелігентів у 1930 р. та командант екзекуційного відділу, що розстріляв 100 комуністів, запідозрених у співучасти атентату на Кірова.

Далі йдуть: **Соколовський**, що діявольською інтригою та підступом розкрив у Казані „союз оборони батьківщини" Савінкова; **Дерібас**, кривавий командант Чека на Далекому Сході; **Балицький**, що здавив автономічний рух в Україні, відкриваючи неіснуючу там контрреволюцію в „Спілці Визволення України", і вкінці менше знані, як Реденс, Павкер, Карльзон, Ґоґідзе.

Всі ті відзначені чекісти, це в термінольогії совєтської преси „вірні пси революції", правдиві сини „твердого мов сталь товариша Феликса", себто покійного ката Дзержинського.

Це відзначення чекістів і реорганізація „політичної міліції" в могутній військовий корпус насуває на думку цікаві аналогії з історії большевицької влади. По кожній добі „передишки", звільнення терористичного режиму або т. зв. „советської демократії" приходив період нагального затискання намордника та масового терору. Таке було після доби Непу, після „доби українізації та інших кірґізацій", після одушевлення плянами „пятиліток".

Доба „стахановського чаду", цього „стихійного одушевлення ударниками соціялістичної продукції" кінчиться при акомпаніяменті щораз численніших надужить та саботажів. Советські робітники мають уже досить стахановщини. Починаються бунти.

Червоні володарі покищо ждуть спокійно, дозволяють вишумітися накопиченій енерґії „совдемократів".

Але чека вже в поготівлі!

Вона відроджена, й переорґанізована й готова до бою під командою найбільше скажених псів революції, відданих душею і тілом свому „улюбленому вождеві".

І чи не думає цей „улюблений вождь" і „маршал революції", і „геніяльний" Сталін, що пора вже вкоротити сваволю й пригадати **розперезаним стаханівцям, що в СССР все ще живе та сторожить вірний пес революції — Чека.**

(„Українські Вісти").

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На народні цілі.

На річних зборах тов. „Зоря", відділу 69 У. Н. Союза, що відбулися 29-го грудня, ухвалено з товариської каси $25 на наступні цілі: $15 на політичних вязнів варшавського процесу, а по $5 на Рідну Школу й Просвіту.

За уряд Тов. „Зоря", від. 69 У. Н. Союза.

Й. Забавчук, предс.
С. Слива, касір
М. Ликтей, рек. сер.
Е. Парницький, фін. секр.

ГЕМТРАМК, МІШ.

На боротьбу.

Відділ ОДВУ ч. 4 в Гемтрамк, Міш., уладив своїм членам дня 24. листопада м. р. забаву, на яку прийшли і симпатики, що підпирають збіркову акцію ОДВУ. Предсідник Андрій Патра привитав членів і гостей та загривав їх до витревалости в дальшій допомозі революційній боротьбі українського народу.

Предсідник покликав на тостместра п. Івана Чайковського, котрий, витаючи гостей, згадав за борців, що вийшли з рядів української революційної орґанізації. Д-р Кібзей, як дальший бесідник, підкреслив, що польський суд у Варшаві береться судити теж і нас в Америці за те, що ми спомагаємо наших братів, чим хто може. Він теж закликав до дальших жертв.

О. Курочка й Анастасія Патра перевели збірку і зібрали $22.15 на визвольну боротьбу. Далі п. Чайківський покликав ще двох бесідників, а то місцевого адвоката п. І. Панчука і В. Дідика, предс. ОДВУ від. 24.

Адвокат Панчук говорив на тему боротьби українського народу і заявив, що він не є ще членом ОДВУ, але сподіється скоро ним бути разом з д-ром Кібзеєм, бо український нарід мусить покладатись на власні сили.

Гром. В. Дідик говорив на тему скріплення орґанізації ОДВУ і користи між членами орґанізації.

По промовах І. Чайківський передав дальшу програму предс. А. Патрі, котрий подякував промовцям і гостям за жертви та проголосив, що 15 грудня О.Д.В.У. (ч. 4 і 24) з усіма групами, місцевими і позамісцевими, влаштовує в Укр. Хаті Стято Героїв, на яке всі повинні всі бути.

Жертвували по $1: д-р Кібзей, Чайківський, Скворон, Голида, Гайдук, Холевка В., Баворовський, Бабак, Костюк, Курчак, Ємчук, Горин, Шалапай. Дрібними $9.15. Разом $22.15. Пилип Єрись жертвував на боєвий фонд $5. Разом вислано до Обєднання $37.15.

Гість.

СТ. ЛУІС, МО.

З „горняти кави" на визвольну боротьбу.

В нашім місті цими днями відбувся зїзд учених із усієї Америки. На зїзді були також два наші професори університету в Сейнт Пол, Мінн., а то А. Грановський і М. Гайдак. Проф. Грановський, приїхавши в неділю, негайно пішов до православної церкви і тут зустрівся з людьми, що запросили його прийти увечері до Народного Дому, щоб ширше познайомитися. Дня 29-го грудня влаштовано так скромне приняття на швидку руку — „горня кави". Обидва професори прийшли і своїми розмовами так зацікавили громадян, що беседа затягнулася майже до півночі. Крім звичайних балачок обидва професори виголосили довші промови. Я хотів би хоч дещо накреслити з того, що було сказано.

Сент Луіс і Сейнт Пол географічно положені далеко від центрів стисліого українського руху. Якщо який бесідник їздить по Америці, то доїде до Шікаґо, а тоді повертається назад. Тому в нашім місті багато питань, уже вирішених самим життям, ще викликають гарячу боротьбу. Багато є у нас таких, що не знають, як себе назвати: русин, руський, лемко, поляк, чи українець. Для багатьох слово Україна чимусь страшне. А найгірше, що родичі нацьковують дітей на дітей, щоби не сходилися, не орґанізувалися, не трималися свого. Тому й не диво, що певно ніде нема такого розбиття серед української молоді як у Сейнт Луіс, бо діти беруть приклад з родичів, а родичі наказують обходити Народній Дім десятою дорогою. То є велика кривда не лише своїм дітям, але й усій нації, бо так ми уже розгубили свої діти на користь москалів, поляків і інших народів. Отже викоренити таке, то має бути наше перше завдання. Для нашої молоді життя тяжче ніж для тих, що сюди приїхали з гарними спогадами про Вітчину, з любовю і привязанням до неї. А наші діти не бачать того, а приклади громадянського життя в Америці українців такі, що хорони нас Господи! І коли ще маємо усеж трохи націоналістичної молоді в Америці, то та молодь мусить бути не гірша, як у інших народів. Перед нами стоять надзвичайні завдання — або самостійна держава, або нове й ще гірше поневолення. Не сміємо повторювати старих помилок. Мусимо бути інтелігентними. Ми забагато стратили тої інтелігенції, віддавши її своїм ворогам, але, як селянська нація, ми з себе видаємо усе нові ряди інтелігенції. Нехай наші жінки особливо про це памятають, бо національну свідомість не потрапить ніхто так защепити, як саме жінка, що може зробити найбільше й доброго й лихого, в залежности від того, як поставиться до свого великого завдання. Свідомі наші бачать перед собою одну велику ціль, а інші всі як сліпі, все шукають когось, щоб узяв за руку і випровадив, куди сам хотів.

Найбільше думка бесідників торкалася того суду над українською молоддю, який тепер ладили ляхи в Варшаві. Присутні оплескували кожне слово про необхідність активної відповіди тим, що судами та шибеницями хочуть нас застрашити; тому треба намагатися підтримати наш націоналістичний рух, а особливо відділи ОДВУ; треба єднання без ріжниць релігійних чи партійних.

На закінчення зроблено збірку. Жертвували: Л. Лесів з родиною 2 дол.; М. Кульчицький, о. Г. Павловський, проф. А. Грановський, д-р М. Гайдак, І. Добромільський, В. Щупляк, М. Бартіш, Е. Пюркевич по 1 дол.; Хоцінський 75 цнт.; Г. Лесів, І. Ґатлан, В. Леґуш, О. Грамоцький, А. Савіцька, М. Микуляк, Й. Павлишин, М. Федчак, І. Була по 50 цнт.; І. Любчин 25 цнт. Оплативши видатки, переслано через Обєднання на визвольну боротьбу $14.

Присутній.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

З представлення на визвольну боротьбу.

Від початку свого заснування відділ ОДВУ, ч. 35 у Вілмінґтон, все щиро працює зі своїми активними членами для добра своєї рідної Вітчини, а зокрема докладає всіх можливих старань, щоб роздобути якнайбільше фондів на визвольну боротьбу.

Не буду згадувати попередніх імпрез, які ми влаштовували на згадану ціль, а тільки коротенько згадаю про представлення „Клюб Суфражисток", котре наш відділ відограв з повним успіхом дня 8-го листопада м. р. Не зважаючи на те, що в той день падав дощ, саля була виповнена вщерть.

Треба знати, що вілмінґтонські українці завжди попирають такі імпрези, з котрих дохід іде на визвольну боротьбу.

Аматори дуже добре вивязались із своїх роль, і публика оцінила їх працю щирими оплесками.

З чистого приходу з цього представлення відділ ОДВУ переслав до Обєднання $20 для висилки до краю на визвольну боротьбу.

Супроти тих подій, які тепер діються на рідних землях, наш відділ постановив собі працювати ще з більшою енерґією та з запалом для підмоги визвольним змаганням нашого народу. Цей варшавський процес гартує нашого духа та додає нам свіжої сили до праці.

Член від. ОДВУ, ч. 35.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ.

СКРЕНТОН, ПА. На річних зборах відділу 280 зайшла ухвала, щоб дати звіт з відділової господарки за минулий рік в орґані Свободі. Також порушено справу, що котрі відділи бажалиб злучитися з нашим відділом, то наш відділ є за такою злукою. — Р. Рубльовський, секр.

Річний звіт відділу 280 в Скрентон, Па., за 935 рік.

ПРИХОДИ:

За старші члени зібрано	$2,291.41
До Мол. Департаменту	69.25
ворот позички від члена	20.00
Ріжні приходи	7.60
Перенесено готівку з 1934 року	441.77
Загальний прихід в 1935 році	$2,830.03

РОЗХОДИ:

До У. Н. Союза за старші члени	$2,115.42
До Мол. Департаменту	66.00
Виплачено хорих запомог членам	261.00
Платня урядників за 1935 рік	48.00
За бонди уряду	11.26
Ріжні розходи	13.00
Загальний розхід в 1935 році	$2,514.68

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід був	$2,830.03
Розхід був	2,514.68
Остається готівка	$ 315.35
Позичка в члена	70.29
Довг на членах за вкладки	113.60
В Стейт Босак Бенк (заморожені)	205.70
Разом	$704.94

ЗА УРЯД ВІД. 280:

О. Запоточний, предс.; С. Петращук, кас.; Р. Рубльовський, секр.; М. Бадан, Н. Бутинський і П. Гнатюк, контр. комісія.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЛАТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що на річних зборах вибрано новий уряд: Антін Скубяк, предс., Анна Релик, секр.; Анна Микацік, кас. Збори будуть відбуватись в домі секретаря під адресою 119 Евеню Е, Латроб, Па. У всіх відділових справах вдавайтеся на ту адресу. — Анна Релик, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го січня, точно в годині 3-тій пополудні, в гали парафіяльній. Просимо членів прийти в означений час, бо маємо багато важних справ до вирішення. Уряд і контр. комісія дадуть справоздання за минулий рік і буде читання статута братського, що кождий член повинен почути. З початком нового року просимо всіх членів, щоб розмет платили точно що місяця, бо в противнім разі наразяться на суспендування. Уряд на 1936 рік: Мих. Вінашевський, предс.; Констц. Шевчук, заст.; А. Іванів, секр.; Мих. Рудий, заст.; Том. Геруля, кас.; Ів. Базів, заст.; Р. Шевчук, Мих. Яцула і В. Гранковський, контр. комісія; надзирателі хорих в місті: Н. Буцовський, Н. Савульський і Ст. Николайко; на Гудман: Мар. Гарбуз; на Вест: В. Пастерпак; Мих. ...ович, надконтр.; Мик. Луцишин і Я. Сипан, господарі галі; Дм. Дачів і Ів. Пилипів, прапорчики; Мик. Квасниця і Д. Мацьковський, старші братства. Збори братства відбуваються в 3-ту неділю по 1-шім. Члени, приходіть на збори всі як один і приводіть нових членів до Бр. і У. Н. Союза, за що дістанете нагороду, та покажемо, що вміємо сповнити народній і громадський обовязок. — А. Іванів, секр.

МАГАНОВ ПЛЕЙН, ПА. Подаємо до відома членам Бр. св. Анни, від. 365, що місячні збори відбудуться 19. січня, в Річардсон Гал, в годині 2-гій пополудні. Подаємо теж до відома всім тим місцевим і позамісцевим членам, котрі не могли бути на річних зборах, щоби приходили на збори кождого місця, в кожду третю неділю місяця, бо на річних зборах ухвалено, щоб відділові урядники, а особливо секретар, не ходили більше по домах, й збирали вкладки місячні від членів, але кождий член цього відділу має прийти на збори кождого місяця й заплатити свою місячну вкладку на руки відділових урядників. Новий уряд на 1936 рік вибрано: Іван Кошицький, предс.; Іван Круба, кас.; Мих. Руднянин, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. січня, в годині 7:30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Евеню. Просимо всіх членів і члениць, як теж усіх молодих членів, котрі переступили до старших членів, щоб прибули на збори, бо маємо важні справи до рішення, як місцеві так і Союзові, котрі відносяться до всіх членів. *Подаємо до відома всім місцевим і позамісцевим* членам, що на річних зборах 14 грудня 1935 вибрано такий уряд на 1936 рік: І. Сидор, предс.; М. Домарецький, заст.; П. Баринич, фін. і рек. секр.; М. Беля, заст.; А. Климишин, кас.; С. Кривень, заст.; М. Галан і І. Підгірний, контр. комісія; Н. Табака, П. Гаврилець і І. Марко, контр. хорих; Гр. Василик і Д. Бурдига, директори; обслуга до померших членів і члениць: В. Пишняк і Т. Гладкий, хоружі; Д. Бурдига, капітан. Просимо вписувати свої жінки і діти до своєї рідної організації У. Н. Союза. — І. Сидор, предс.; Антін Климишин, кас.; П. Баринич, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 2:30 пополудні, в українській школі при Ривер вул. На тих зборах буде звіт всіх урядників за минулий рік з їхньої праці, звіт контр. комісії і комітету, як рівнож буде вибір нового уряду на цей рік. Крім цього треба всім членам разом хоч раз на рік порадитись і відповідними внесками і ухвалами причинитись до, кращого розвитку і добра нашого братства, щоб опісля не було ніяких нарікань. Тому кождий член є обовязаний прибути на ці важні збори точно в означений час. — П. Саламаха, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що на річних зборах вибрано такий уряд: Петро Обшанський, предс.; Петро Венгрин, кас.; Микола Попадюк, секр.; Іван Обшанський, заст. пр.; Александер Кульчицький, заст.; кас.; Петро Причка, заст. секр.; Микола Гарванко і Юстина Причка, надз. хорих; Іван Каштанюк, Яків Данилюк і Марія Обшанська, контрольори; Мирон Яричук, капітан. Збори будуть відбуватись в тій самій гали, 10 Колфакс вул. Наступні збори відбудуться 19. січня, в годині 2-гій пополудні. Обовязково всі члени мають прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо щоб кождий член привів хоч одного кандидата до нашого Бр. і У. Н. Союза. Будемо приймати без оплати вступного. Не треба приступати до чужих організацій, як ми можемо дістати в Союзі такі самі красні паласи, а може ще ліпші як в чужих. Памятаймо, що в лучности сила. — І. Попадюк, секр., P. O. Box 191, Raritan, N. J.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє, що на річних зборах 31. грудня 1935 року вибрано такий уряд на 1936 рік: Іван Солтис, предс.; Йосиф Мулярчук, заст.; Мих. Коваль, фін. секр.; Іван Галецький, заст.; Микола Підгайний, кас.; Петро Лещух, заст.; Антін Карпович, рек. секр.; Павло Боднар, заст.; Павло Стахів, Дмитро Шагай, контр. книжок; Микола Козуляк, Іван Лесняк і Петро Малець, контр. хорих; Йосиф Мулярчук і Мик. Гаврилович, тростіси; Андрій Паславський і Григорій Попик, прапорчики; Йосиф Середний і Григорій Гладкий, заст. Повідомляємо місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. січня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком кождого члена є прийти на означений час. Цього року місячні збори будуть відбуватися в третю суботу кождого місяця. Неприявний на зборах член підлягає карі на підставі статута. — Антін Карпович, рек. секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в год. 6-тій ввечір, в галі У. Н. Дому, 181-183 Фліт вул. На ці збори просимо всіх членів прийти, як місцевих так і позамісцевих, бо маємо важні справи до вирішення. Просимо довгуючих членів вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Членів, котрі платять за діти, просимо платити точно кождого місяця. Повідомляємо членів, що уряд вибрано на рік 1936: Павло Мелень, предс.; Іван Грабар, заст.; Осип Логин, кас.; Іван Дубик, заст.; Гр. Готра, фін. і рек. секр.; Теодор Яконечний, заст.; Юліян Тесаровський і Яків Олінський, контр. комісія; Антін Скрещук, надзг. над хорими членами. З усякими товариськими справами просимо відноситися до секретаря: Гр. Готра, 481 Tonnele Ave.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го січня, в год. 2-гій пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Гово Еве. Просимо шановних членів зійтись точно на взначений час. Довгуючих членів просимо прийти і по змозі вирівнати свій довг. Члени, котрі мають замір вписати свої діти до нової кляси, ендавмент, прошу зголоситись до секретаря на цих зборах. — Петро Голодачук, фін. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому, 13 Вашінґтон вул. Просимо членів прийти і вирівнати свої належитости. Будемо приймати нових членів без вступного як до Тов. так і до У. Н. Союза. Новий уряд на 1936 рік вибрано такий: Н. Чолій, предс.; К. Чолій, заст.; Н. Кендзерський, кас.; Д. Попадюк, заст.; В. Мандзій, фін. секр.; П. Гарасимів, рек. секр.; П. Гарматюк і Т. Іванчишин, контрольори; Т. Кренца, А. Хиняк, В. Голіят і М. Фетків, надз. хорих; Н. Мазур, тростіс на роки; Н. Турнин, тростіс на 1 рік. — Н. Чолій, предс.; В. Мандзій, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах вибрано такий уряд на 1936 рік: М. Косоноцький, предс.; М. Заяць, заст.; М. Баран, фін. секр.; М. Пігура, кас.; М. Вагнер, С. Гладкий і С. Кулич, контр. комісія; А. Мазур, рек. секр. Рівночасно повідомляємо, що звичайні збори відбуваються 15-го дня кождого місяця. — А. Мазур, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. На річних зборах Тов. Зоря, від. 69, 29 грудня, вибрано такий новий уряд: Й. Забавчук, предс.; С. Назаревич, заст.; С. Слива, кас.; Т. Осецький, заст.; Е. Парницький, фін. секр.; І. Бобецький мол., заст.; М. Ликтей, рек. секр.; І. Приймак, заст.; Й. Мартинів, Гр. Кук, контрольори; С. Назаревич, Н. Ковбасник, тростіси. М. Василишин, Е. Бобецький, опікуни хорих, М. Левко, господар галі. Збори відбуваються в другу суботу по першім. — Е. Парницький, фін. секр.

ТОЛІДО, О. Тов. ім. Тараса Шевченка, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 2-гій пополудні, в Інтернешенал Інститут в Й. В. К. А. Білдінґ при 11-тій і Джеферсон вул. Обовязком кождого члена є прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Василь Гавриляк, предс.; Лев Білон, кас.; Марія Корнова, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться всуботу, 18. січня, в годині 6:30 ввечір, у Гармонія Гал, 939 С. 6-та вул. Напоминаємо всіх членів, щоб прийшли на збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Т. Танів, пр.; А. Гатала, кас.; Н. Кудринський, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. Тов. св. Ів. Хрестителя, від. 126, повідомляє всіх своїх місцевих *і позамісцевих членів і члениць*, що річні збори відбудуться в неділю, 19. січня, точно в годині 1-шій пополудні, в гали церковній. На порядку деннім буде справоздання урядників з цілорічного діловодства і вибір уряду на 1936 рік. Просимо довгуючих членів виповнити свій довг, бо в противнім разі поступимо згідно зі статутом. Член, котрий не явиться на річних зборах, заплатить кару 50 ц., а члениця 25 ц. — Іван Пендлишак, предс.; Гр. Дидів, секр.-кас.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Вас. Виликого, від. 229, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня, в годині 12-тій, *зараз по Сл. Божій*, в церковній гали на 7-мій вул. Просимо членів і члениць прийти на час і послухати справоздання за 1935 рік та вибрати новий уряд *на 1936 рік*. — Микита Кузьмин, предс.; Михайло Дутчак, секр.; Петро Притула, касієр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. *Усп. Пресв.* Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в гали церковній зараз по Сл. Божій. *Просимо всіх членів прийти на* збори, бо буде справоздання контролі і урядників та вибір нового уряду на 1936 рік. Члени, котрі довгують за минулий рік, щоб вирівняли свої вкладки цього місяця. Кождий член має платити свою вкладку що місяця, а коли не заплатить, то буде суспендований. — Мик. Піцілъ, *предс.; Мих. Волощук, кас.; Гр. Мрикало*, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 28, *повідомляє своїх членів*, що збори мали бути 19. січня, є перенесені на 26-го січня. Кождий член має явитись на зборах і виповнити свої вкладки. — М. Кофлюк, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє, що на зборах 5-го січня 1936 *вибрано такий новий уряд*: Франко Стецків, предс.; Антін Бончак, кас.; Андрій Бончак, фін. секр.; Михайло Койняк і Іван Якубовський, контрольори. — Андрій Бончак, секр.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(74)

Томі Велш перестав стріляти й крикнув з усієї сили: „Стережися ззаду". Тарзан обернувся. Він тільки мав час схопити падаючу на нього рушницю й викрутити руку напасникові. Потім він розправився з напасником. Тепер Тарзан сам один стояв серед вулиці села, як лев, що кидає визов цілому стаду биків.

Його очі повели довкола, щоб знайти жерело, звідки прийшов для нього ратунок. „Гей там, човіче". Томі закричав. Тарзан підняв очі й побачив Томі. „Пожди!" — він кричав. „Я там буду зараз коло тебе". Потім Тарзан перелїз через палісаду.

Бандити були такі збентежені, що не мали відваги його задержувати. Поза палісадою він обійшов її довкола та виліз на скалу, де його ждав Томі. І тепер стрінулися з собою ще раз ці дивні люди: продукт пралісів та продукт нюйорського ґенґстерського світу.

„Машиновий кріс має свої добрі сторони", говорив Тарзан, усміхаючися. „Вони піймали тебе добре", говорив Томі. „Я думаю, що я був би з тої халепи вибрався", говорив Тарзан, „але я всетаки вам дякую. Тепер вони будуть знову пробувати дістати мене в таке положення. І вас теж".